

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	4 Gorffennaf 2013
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Yr Aelod Arweiniol dros Dir y Cyhoedd/ Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Awdur yr Adroddiad:	Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Teitl:	Gwella ein Dulliau o Gyflenwi Gwasanaethau Priffyrdd/Tir y Cyhoedd

---

1. Ynglŷn â beth mae'r adroddiad?

Y camau presennol i ad-drefnu dulliau'r Cyngor o gyflenwi gwasanaethau priffyrdd/tir y cyhoedd.

2. Beth yw'r rheswm dros baratoi'r adroddiad yma?

Ar 18 Rhagfyr 2012 fe benderfynodd y Cabinet sut yr oedd yn dymuno ad-drefnu gwasanaethau priffyrdd/tir y cyhoedd yn y Cyngor. Mae'r adroddiad hwn yn nodi sut y mae'r syniadau hynny'n cael eu datblygu a'u gweithredu, ac mae'n rhoi cyfle i'r Pwyllgor gwestiynu'r hyn sydd wedi cael ei wneud hyd yma ac/neu drefnu'r deilliant terfynol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod yr Aelodau'n cymeradwyo'r cyfeiriad teithio cyffredinol, ac yn rhoi unrhyw arweiniad sy'n briodol yn eu tyb hwy ar unrhyw beth arall yr hoffent iddo gael ei ystyried/ei gynnwys.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Pam oedd teimlad bod newid yn angenrheidiol?

Y nodau allweddol, a gafodd eu disgrifio ym mhenderfyniad y Cabinet, oedd;

- Ysgogi newid diwylliant trwy raglen newid wedi'i chynllunio'n dda ac a reolir yn ofalus sy'n gwneud y cwsmer yn ganolog i'r ffordd y caiff gwasanaethau eu cyflenwi.
- Datblygu tîm rheoli cryf a fydd yn cyflawni'r rhaglen newid ac yn rheoli gwelliant parhaus wedi hynny.
- Gwella gwydnwch y Cyngor wrth ymdrin â gwaith cynnal a chadw yn y gaeaf a sefyllfaoedd o argyfwng.
- Datblygu systemau gweithredol sy'n ddarbodus, yn effeithlon, ac yn hyblyg.
- Ymgysylltu mewn modd cadarnhaol â'r ymgyrch cenedlaethol tuag at wasanaeth trafnidiaeth rhanbarthol.

Yn y misoedd/blynyddoedd cyn adroddiad y Cabinet, roedd y cydweithrediad ym maes priffyrdd gyda Chonwy wedi profi'n un nad oedd modd ei gyflawni. Un o sgîl-ffeithiau'r cydweithrediad gyda Chonwy fu bod nifer o'r syniadau ar gyfer moderneiddio/gwella'r drefn o gyflenwi gwasanaethau wedi cael eu gadael heb eu rhoi ar waith, tra'r oeddem yn disgwyl am y cam gweithredu (disgwyliedig).

Fe adawodd hyn ni â pheth gwaith dal i fyny i'w wneud. O fewn Sir Ddinbych, roedd nifer o achosion hanesyddol o ddyblygu ac/neu fod â therfynau artiffisial ar draws meysydd gwaith y ddau wasanaeth mewnol (priffyrdd a thir y cyhoedd), yr oedd angen eu gwaredu, h.y. er mwyn gwella effeithlonrwydd ar y cyfan.

4.2 Beth yw'r gwelliannau i wasanaethau yr ydym yn amcanu at eu cyflawni?

Ceir diagram o'r drefn sy'n cael ei sefydlu yn Atodiad 1.

Rydym ni am i'r **tîm strategol** ganolbwyntio ar gynyddu i'r eithaf y gwerth yr ydym yn ei gael o'n gwariant ar briffyrdd, trwy ddadansoddi cyflyrau ffyrdd ac adnabod/cynnig y triniaethau cynnal a chadw optimaidd, mewn ffordd systematig (h.y. wedi'i chynllunio a'i rhaglennu). Bydd hyn yn arbennig o bwysig mewn cyfnod pan fo cyllidebau'n mynd yn llai.

Rydym ni am i'r **Uned Waith** newydd gaffael ein gwaith yn y ffordd fwyaf cost-ffeithiol. Gall hyn olygu gwneud pethau fel (er enghraifft); defnyddio contractwyr lleol, ar eitemau o waith a oedd wedi bod yn cael eu gwneud yn fewnol yn y gorffennol. Rydym yn bwriadu darparu goruchwyliaeth fwy manwl ar waith yr ydym yn talu amdano. Ni fydd hyn yn gostwng ein costau uniongyrchol (bydd yn eu cynyddu). Fodd bynnag; bydd hyn yn darparu gwell gwerth am arian ar y cyfan, gan y bydd ansawdd y gwaith yn uwch a'r gwaith felly'n para'n hwy.

Nid yn unig byddwn yn "gwneud pethau'n gywir" (fel y nodir yn y paragraff uchod), ond bydd yr uned waith hefyd yn cael gorchwyl i wneud yn siŵr ein bod yn fwy gofalus o lawer ynghylch "gwneud y pethau cywir". Er enghraifft; yn aml gall presenoldeb cyfarwyddyd ar y safle (e.e. trwy glerc y gwaith) arwain at greu datrysiad gwell.

Rydym ni am i'n gweithgareddau **cynnal a chadw rheolaidd** gael eu cyflawni gan dimau gweithredol gwirioneddol gydgysylltiedig, gydag un pwynt cyswllt yn rheoli pob tîm. Cyfeirir yn aml at hyn fel y model Gwasanaethau Stryd.

Bydd y model Gwasanaethau Stryd yn ein galluogi i gael cydbwysedd rhwng y galwadau ar ein gwasanaeth yn y gaeaf/yr haf, a'r galwadau ar ein gwasanaeth mewn ardaloedd trefol/gwledig. Bydd hefyd yn cynyddu ein gwydnwch pan ydym yn ymdrin â sefyllfaoedd o argyfwng. Mae'n faes gwasanaeth lle mae'r galw ar hyn o bryd yn uwch na lefelau'r adnoddau. Mae datblygu trefniadau newydd ac arloesol i ymdrin â'r anghydbwysedd hwn felly'n hanfodol, ac mae'n bwysig bod y maes gwasanaeth hwn yn cael ei reoli'n effeithiol, gyda ffocws cryf ar gwsmeriaid.

Ar y cyfan; bydd llai o reolwyr gwasanaeth, gyda mwy o ddirprwyo i dimau rheng flaen. Nid ydym yn cynnig unrhyw ostyngiadau sylweddol yn niferoedd y staff rheng flaen. Y prif beth y byddwn yn ei ofyn gan ein staff rheng flaen yw ymrwymiad i hyblygrwydd (yn eu rolau a'u patrymau gweithio). Os gallwn ddatblygu gweithlu darbodus, sy'n gweithio'n hyblyg, dyna fydd y ffordd orau o ddiogelu swyddi.

4.3 Ble ydym wedi cyrraedd yn y broses newid?

Rydym wedi penodi'r rheolwr **Priffyrdd Strategol** (Mike Hitchings), a'r Rheolwr Asedau Priffyrdd (Tim Towers). Mae adroddiad arall i'r Pwyllgor Archwilio Cymunedau (4 Gorffennaf 2013) yn egluro mwy am y gangen hon o'r gwasanaeth.

Mae **Uned Waith** newydd sbon wedi cael ei sefydlu, sy'n dwyn ynghyd dri maes gwaith gwahanol, h.y. caffael cynlluniau ffyrdd sirol, rheoli goleuadau stryd, a'r gwaith dylunio i'r Asiantaeth Cefnffyrdd. Caiff yr Uned Waith newydd ei rheoli gan Andy Clark.

Penodwyd Brian Evans i fod y Rheolwr **Cynnal a Chadw Rheolaidd**. Rheolwr newid yw ei rôl yn y bôn, a bydd yr angen am y swydd hon yn cael ei adolygu ar ôl dwy flynedd. Mae'r rheolwyr Gwasanaethau Stryd wedi cael eu penodi hefyd (Mark Evans yn y gogledd, a Robin Jones yn y de),

Bydd y cyfnod o ryw 6 wythnos o hyn ymlaen yn gyfnod trosiannol, pan fydd y rhai a benodwyd i'r swyddi newydd yn dod i adnabod eu meysydd gwasanaeth, a'r staff y maent yn debygol o fod yn gweithio gyda hwy. Rydym yn y broses o sefydlu cyfres o ardaloedd diffiniedig, pob un â'i phwynt cyswllt unigol ei hun. Dros y cyfnod yma, byddwn yn ymgysylltu â goruchwylwyr / is-fformyn a staff rheng flaen, er mwyn penderfynu ar y "cyfluniad goruchwylol" gorau ar gyfer y model Gwasanaethau Stryd.

Mae'r ymgynghoriadau a'r trafodaethau gyda staff rheng flaen yn debygol o gymryd sawl mis, ac efallai na fyddant yn cael eu cwblhau mewn pryd ar gyfer y tymor cynnal a chadw yn y gaeaf eleni. Fodd bynnag, rydym yn disgwyl i'r holl broses gael ei chwblhau erbyn Ebrill 2014.

4.4 Sut fyddwn ni'n gwybod a yw'r systemau newydd yn gwella pethau?

Bydd y manteision mwy hirdymor i'r rhwydwaith priffyrdd yn cynnwys; llai o ymweliadau dychwel i leoliadau lle mae gwaith eisoes wedi cael ei wneud, a mwy o hirhoedledd yn y gwaith yr ydym wedi'i gaffael/ei gwblhau. Trwy ddiffiniad; ni ellir profi hirhoedledd ar unwaith, ond bydd ein dangosyddion cyflwr priffyrdd yn rhoi arwydd da o'r cynnydd yr ydym yn ei wneud. Gweler y papur Cynnal a Chadw Priffyrdd i'r Pwyllgor yma (hefyd ar 4 Gorffennaf 2013).

Mae materion Gwasanaethau Stryd yn aml yn flaenllaw yn rhyngweithiadau'r Cyngor â'r cyhoedd ac ag aelodau. Dylai'r manteision o ran Gwasanaethau Stryd gael eu teimlo'n weddol gyflym; gyda'r aelodau'n canfod bod ganddynt "siop un stop" ar gyfer nifer o'r pethau y maent yn cael y rhan fwyaf o gyswllt gan gwsmeriaid amdanynt.

Dylai cwsmeriaid dderbyn ymatebion cyflymach a mwy terfynol i unrhyw ymholiadau y maent yn eu cyflwyno, ac mae hyn yn fesuradwy.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Gwella ein Ffyrdd wedi'i nodi fel blaenoriaeth yn y Cynllun Corfforaethol 2012-17.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Ni fydd rheoli cost yn unig yn dwyn manteision ariannol sylweddol. Mae angen i ni reoli cost-effeithiolrwydd yn lle hynny. Mae hon yn neges allweddol o'r egwyddorion meddwl trwy systemau yr ydym yn eu defnyddio (gweler y rhestr o ddogfennau ymgynghori – Atodiad Dau). Felly (er enghraifft); er y bydd gostyngiad yn nifer y rheolwyr gwasanaeth, bydd y brif fantais ariannol yn deillio o ddefnydd gwell o'r adnoddau sydd ar gael.

Ni ddylai fod unrhyw effeithiau anffafriol ar adrannau eraill yn y Cyngor. Bydd rhai galwadau, e.e. ar yr Adran TGCh i'n helpu i ddileu gwaith papur ar y rheng flaen, ond bydd y rhain yn eu hariannu eu hunain.

Bydd y Gwasanaeth hefyd mewn sefyllfa well i'w alinio ei hun â blaenoriaethau corfforaethol, er enghraifft ym meysydd uchelgais economaidd a thwristiaeth.

7. Beth yw'r prif oblygiadau o ran Asesu'r Effaith ar Gydraddoldebau?

Bydd creu tîm strategol yn ei gwneud yn haws adnabod a blaenoriaethu themâu. Caiff hyn ei nodi yn yr adroddiad arall ar y gwasanaeth Priffyrdd i'r Pwyllgor Archwilio heddiw.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi cael eu cwblhau gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Rhoddir rhestr yn Atodiad Dau

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Heb ei gael – adroddiad diweddar/gwybodaeth yn unig.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i'w lleihau?

Mae risgiau'n cael eu lliniaru trwy ymgynghori eang, ac mae penderfyniadau pwysig yn cael eu herio gan dîm prosiect cyn i'r penderfyniadau hynny gael eu gwneud.

Mae risgiau rheng flaen yn cael sylw yn adroddiad Cynnal a Chadw Priffyrdd heddiw (i'r Pwyllgor Archwilio Cymunedau)

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Deddf Priffyrdd 1980 ac Adran 2(1) Deddf Llywodraeth Leol 2000.

Erthyglau 6.1 a 6.3.4(b) yng Nghyfansoddiad y Cyngor

Swyddog Cyswllt:

Pennaeth Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Ffôn: 01824 712123